



TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

MÖDAV 6. Uluslararası Muhasebe Konferansı
Marmara Üniversitesi

Erdem Başçı
Başkan Yardımcısı

İstanbul
4 Aralık 2009



Ekonomik İstikrara Bütünsel Bakış

- 1. Fiyat İstikrarı**
- 2. Finansal İstikrar**
- 3. Sürdürülebilir Büyüme**



Ekonomik İstikrara Bütünsel Bakış

Amaçlar

- 1. Fiyat İstikrarı**
- 2. Finansal İstikrar**
- 3. Sürdürülebilir Büyüme**

Araçlar

- 1. Para Politikası (dengeleyici)**
- 2. Finansal Sektör Politikası (dengeleyici)**
- 3. Maliye Politikası (dengeleyici)**



Ekonomik İstikrardan Sapma Nedenleri

Büyüme dönemlerinde uygulanan aşırı gevşek

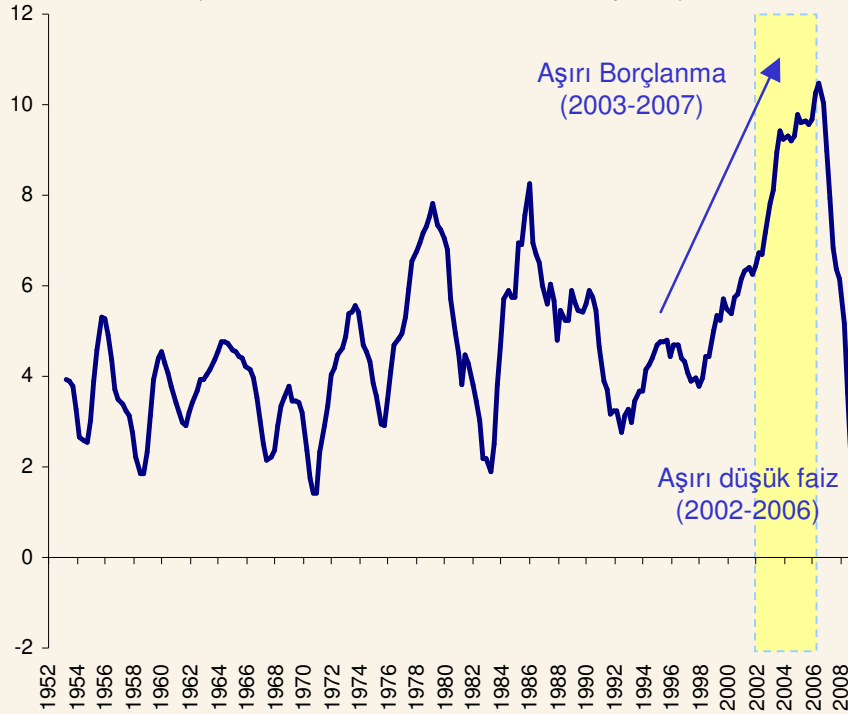
- ✓ **Para politikaları**
- ✓ **Maliye politikaları**
- ✓ **Finansal sektör politikaları**



İstikrardan Sapma: Finansal Sektör Politikaları

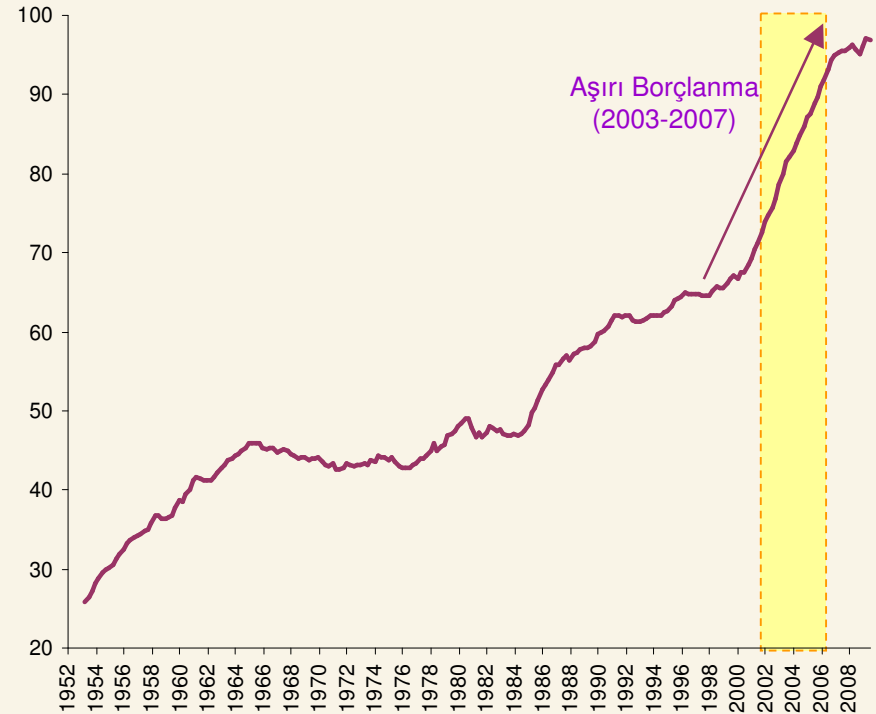
Aşırı Gevşek Finansal Kesim Politikaları: 2000'lerde ABD

ABD Hanehalkı Borçluluk Oranında Yıllık Değişimin GSYİH'ye Oranı
(Mart 1952 – Haziran 2009, baz puan)



Kaynak: Bloomberg, TCMB

ABD Hanehalkı Borçluluk Oranı
(Mart 1952 – Haziran 2009, GSYİH'ye oranı)



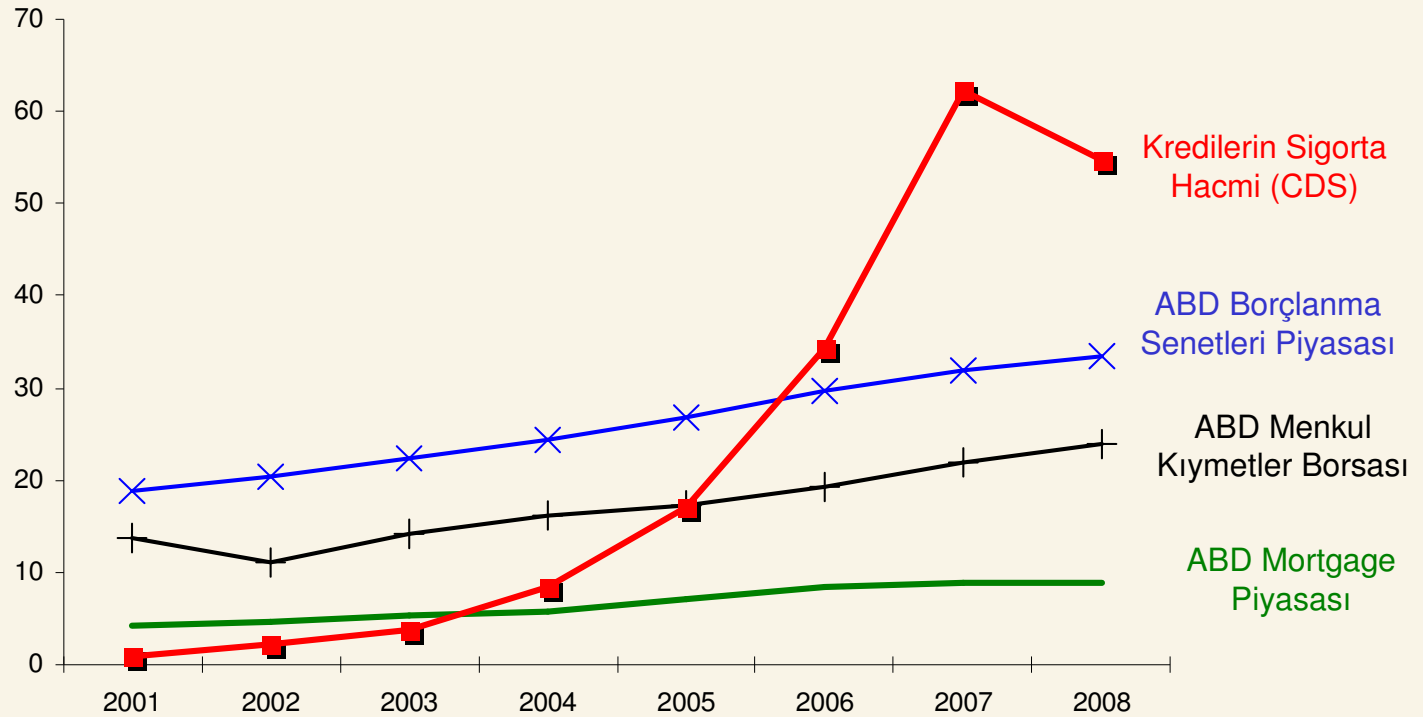
Kaynak: Bloomberg, TCMB



İstikrardan Sapma: Finansal Sektör Politikaları

Aşırı Gevşek Finansal Kesim Politikaları: 2000'lerde ABD

Piyasa Büyüklükleri
(2001 – 2008, trilyon ABD Doları)

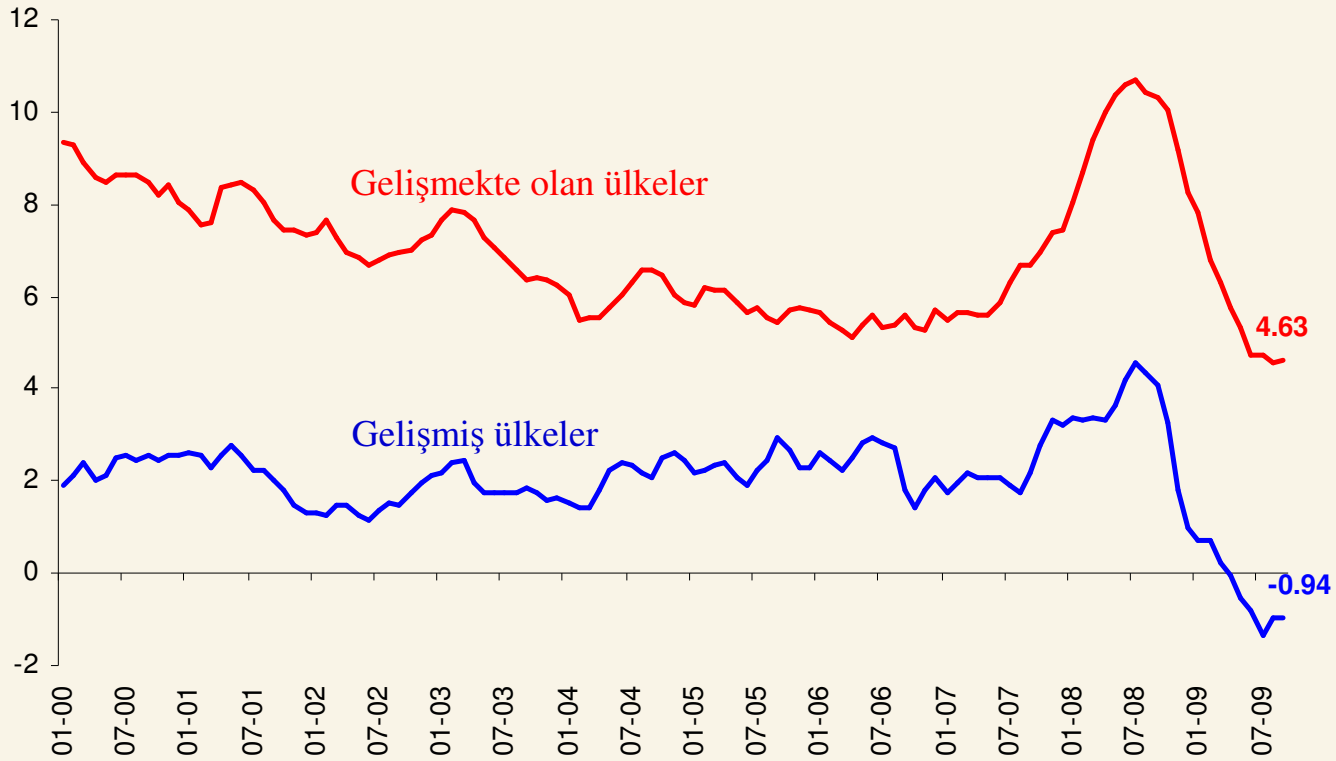


Kaynak: ISDA, WFE, SIFMA



Fiyat İstikrarından Sapma

Enflasyon Gerçekleşmeleri
(Ocak 2000 – Eylül 2009, yıllık yüzde değişim)



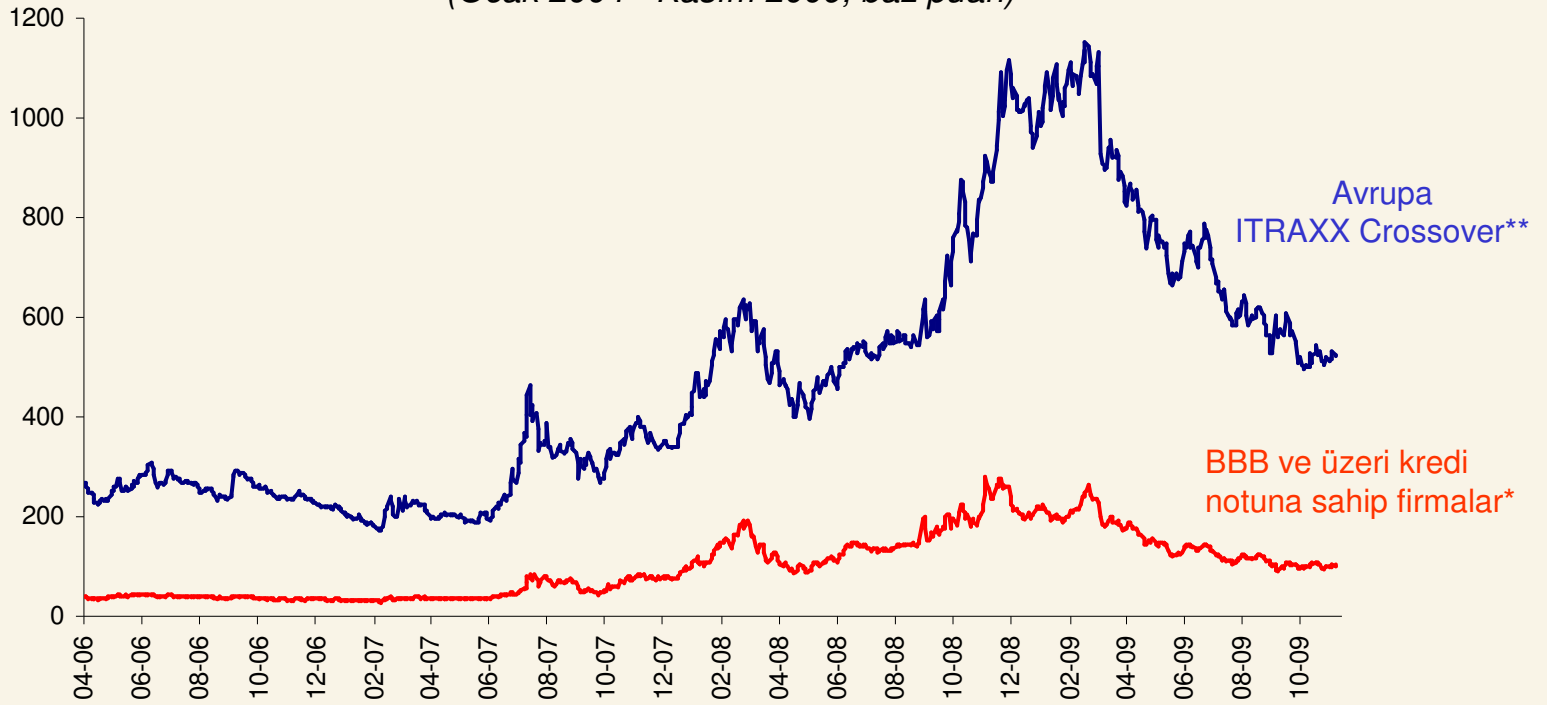
Kaynak: IMF



Finansal İstikrardan Sapma

Aşırı Gevşek Finansal Kesim Politikalarının Krizle Sonuçlanması

Kredi İflas Takası (CDS) Primleri (Ocak 2004 - Kasım 2009, baz puan)



* Kuzey Amerika'da yatırım yapılabilir (BBB ve üzeri) kredi notuna sahip firmalar.

** Endeks Avrupa piyasalarında en likit varlıkların CDS endeksleri kullanılarak türetilmiştir.

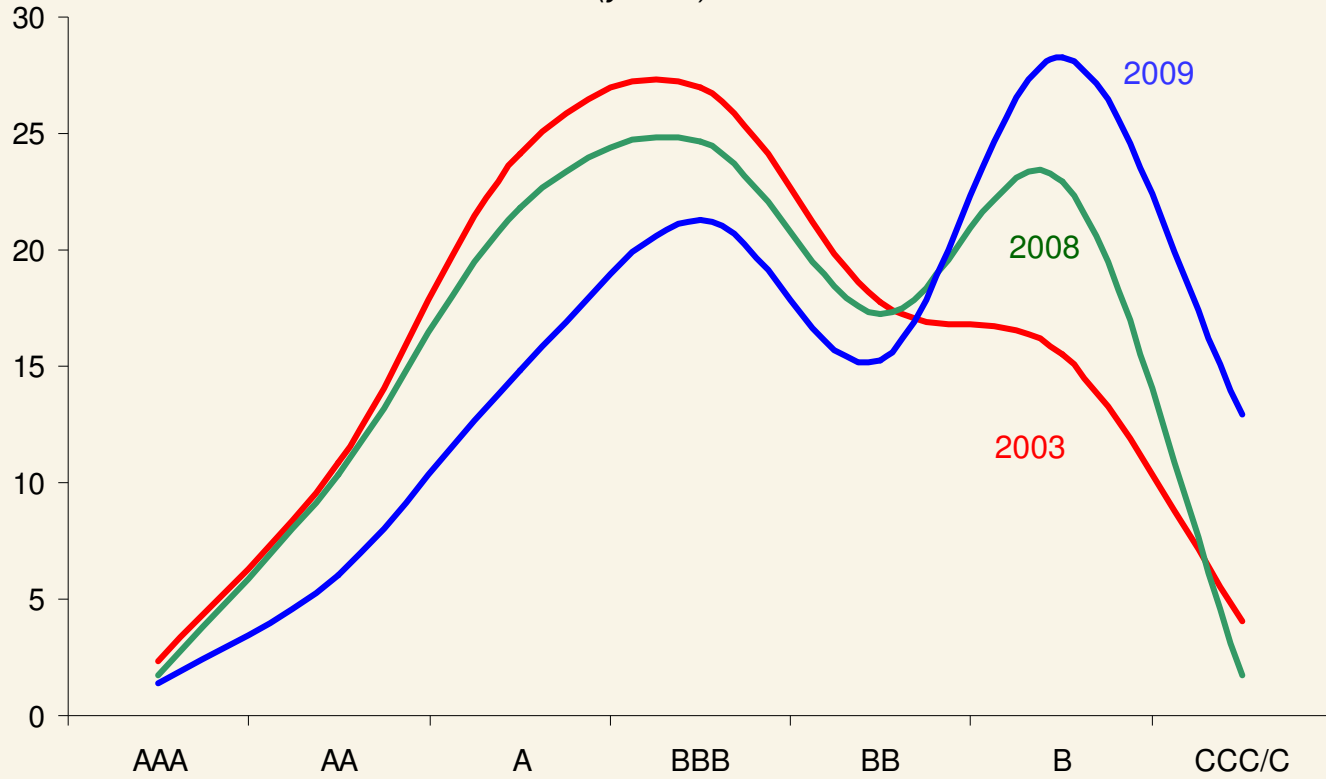
Kaynak: JP Morgan, Boomborg, TCMB



Finansal İstikrardan Sapma

Aşırı Gevşek Finansal Kesim Politikalarının Krizle Sonuçlanması

ABD'de Şirketlerin Kredi Derecelerine Göre Dağılımı (yüzde)



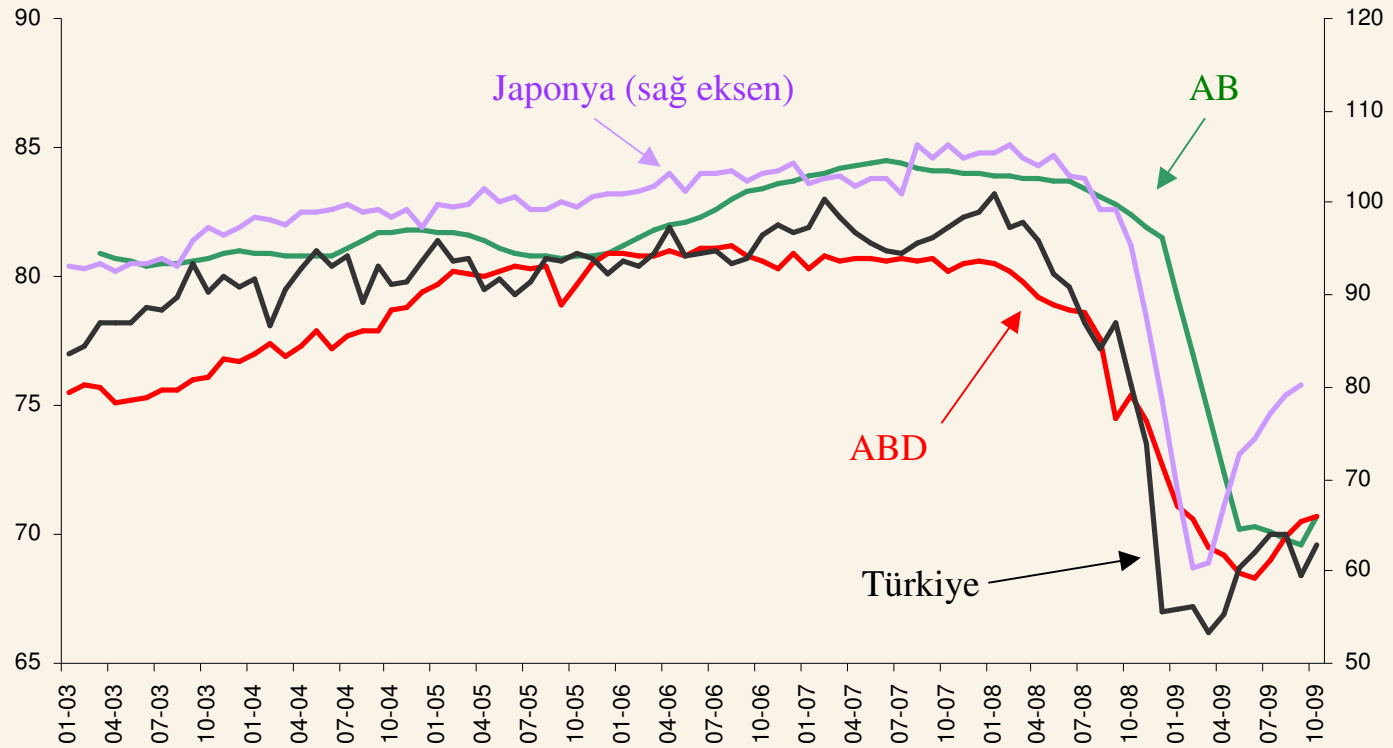
Kaynak: Bloomberg, TCMB



Sürdürülebilir Büyümeden Sapma

Sanayide Kapasite Kullanım Oranı

(Ocak 2003 – Ekim 2009, mevsimsellikten arındırılmış, yüzde)



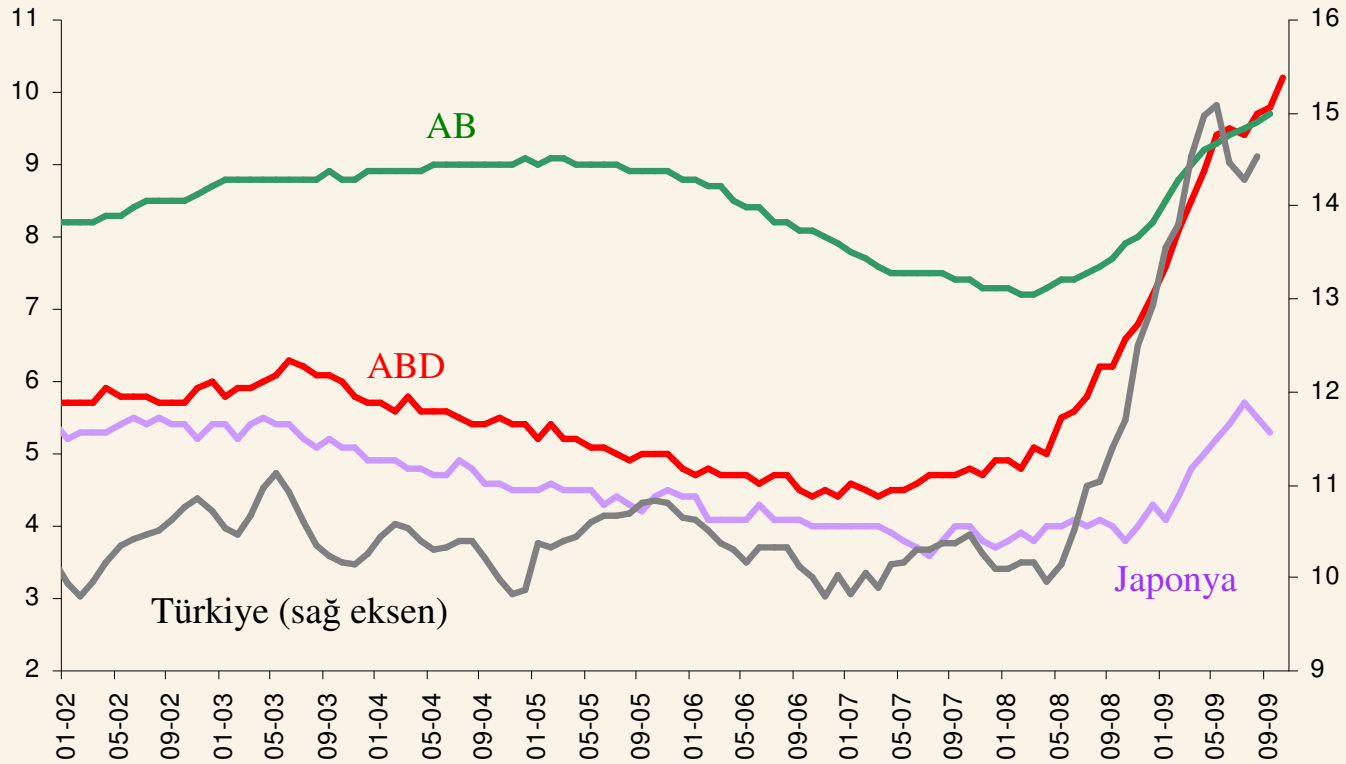
Kaynak: Bloomberg, TÜİK, TCMB



Sürdürülebilir Büyümeden Sapma

İşsizlik Oranı

(Ocak 2002 – Ekim 2009, mevsimsellikten arındırılmış, yüzde)

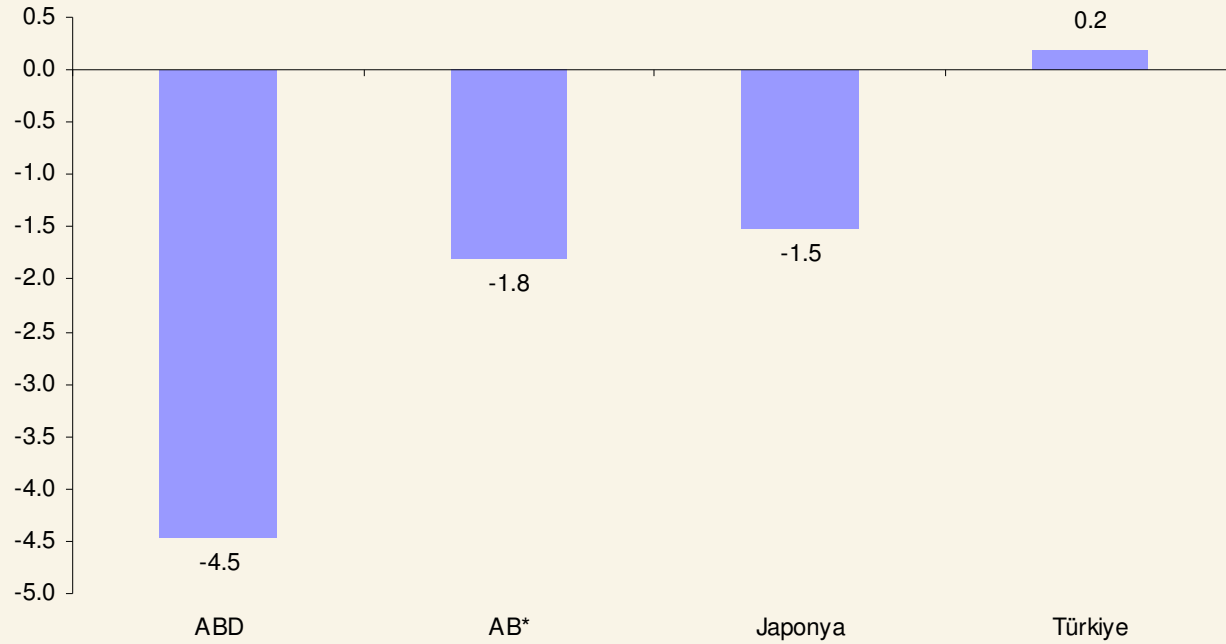


Kaynak: Bloomberg, TCMB



Sürdürülebilir Büyümeden Sapma

İstihdam Değişimi (Eylül 2008 ile Eylül 2009 arası, yüzde)



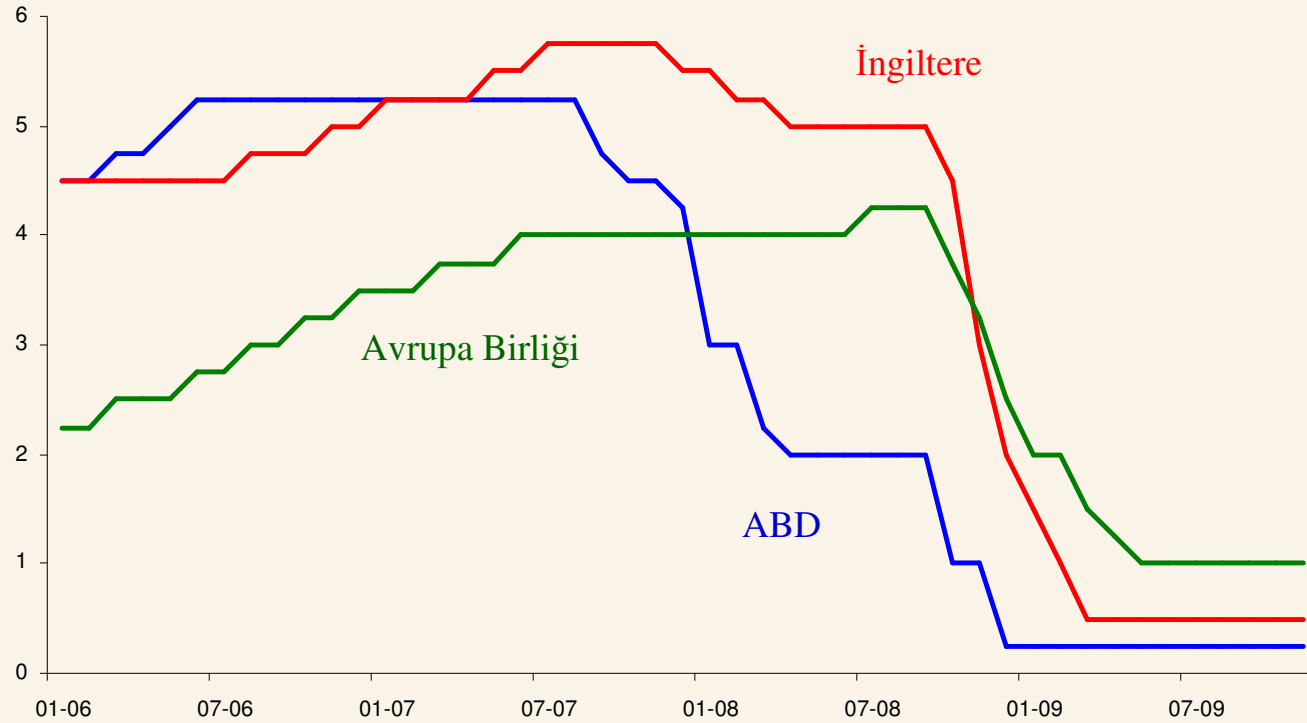
Kaynak: Bloomberg, TÜİK, TCMB

* 2009 1.Yarısı ile 2008 1.Yarısı arasındaki değişim



Dünyada Dengeleyici Para Politikası

Politika Faizleri
(Ocak 2006 – Kasım 2009, basit faiz, yüzde)

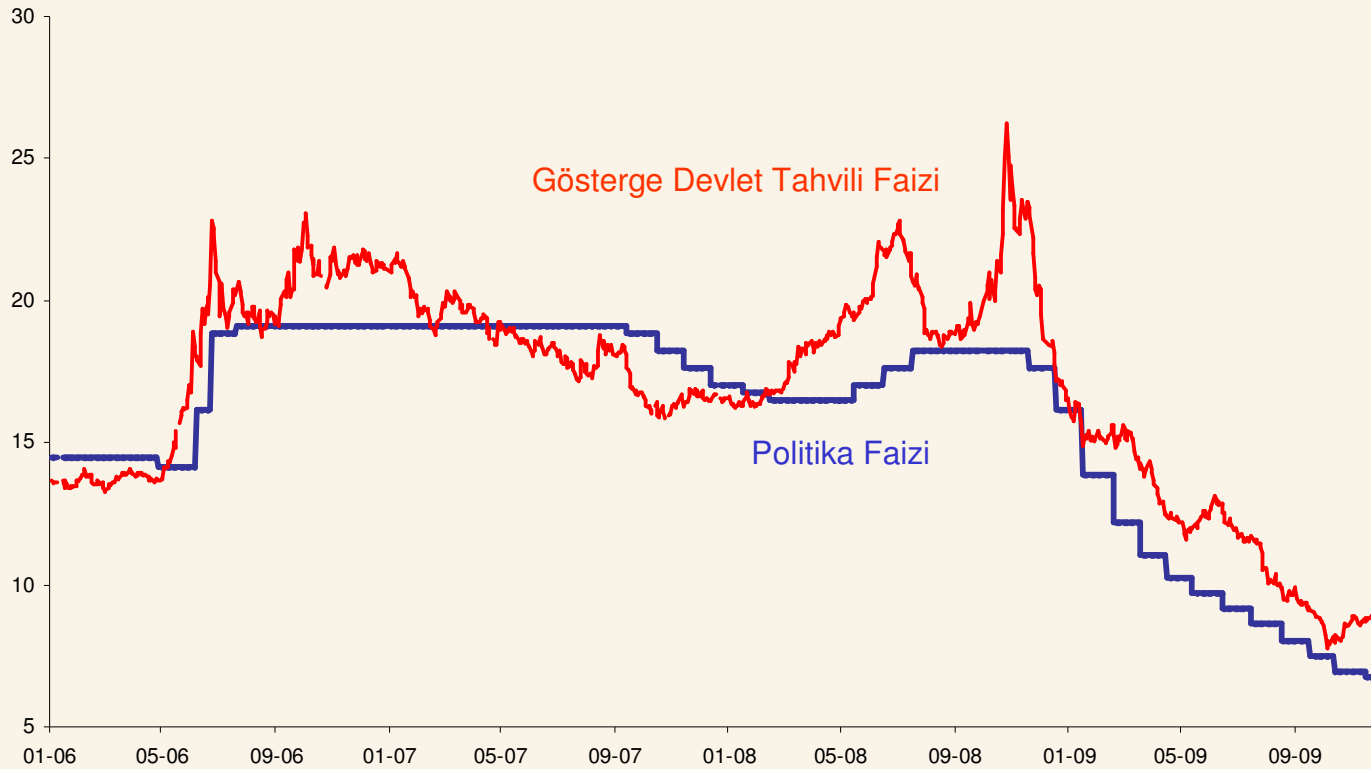


Kaynak: Merkez Bankaları, TCMB



Türkiye'de Dengeleyici Para Politikası

Merkez Bankası Politika Faizi ve Gösterge Devlet Tahvili Faizi
(1 Ocak 2008 – 03 Aralık 2009, bileşik yüzde)



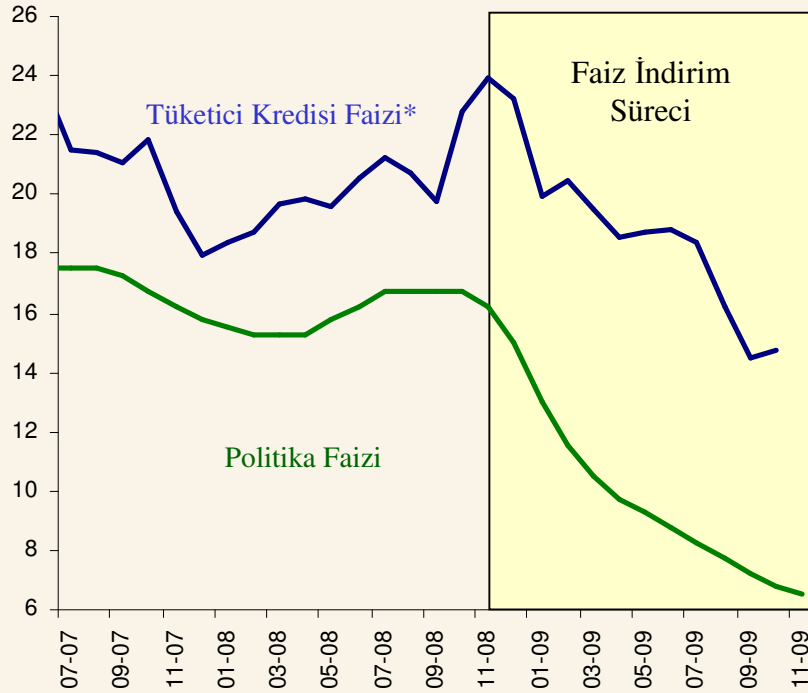
Kaynak: BDDK, TCMB



Türkiye'de Dengeleyici Para Politikası

Faiz Oranları

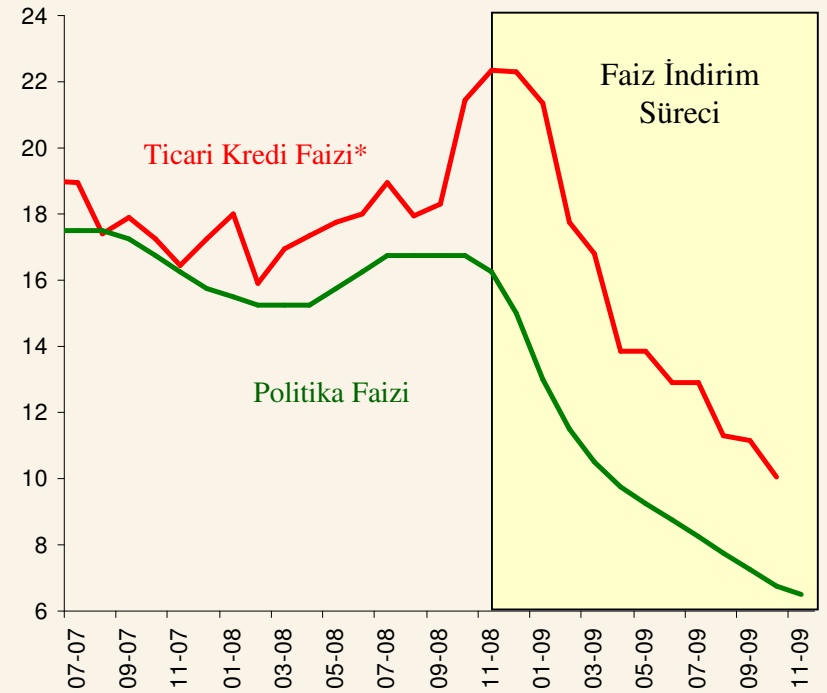
(Nisan 2007 – Kasım 2009, bileşik yüzde)



* Ağırlıklı ortalama, akım
Kaynak: TCMB

Faiz Oranları

(Nisan 2007 – Kasım 2009, bileşik yüzde)



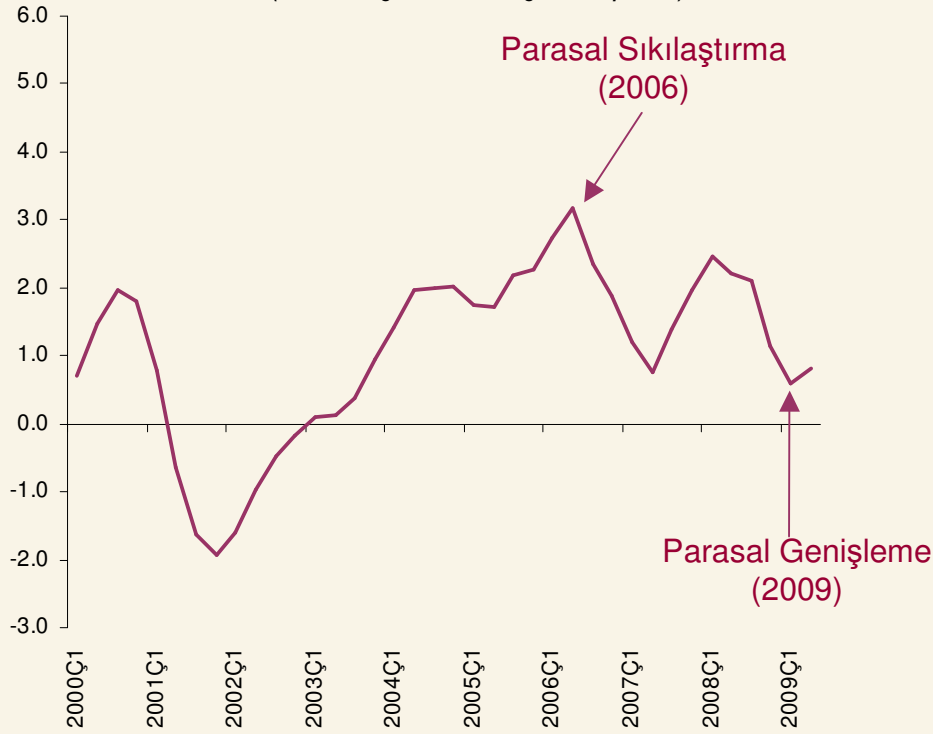
* Ağırlıklı ortalama, akım
Kaynak: TCMB



Türkiye’de Dengeleyici Para Politikası

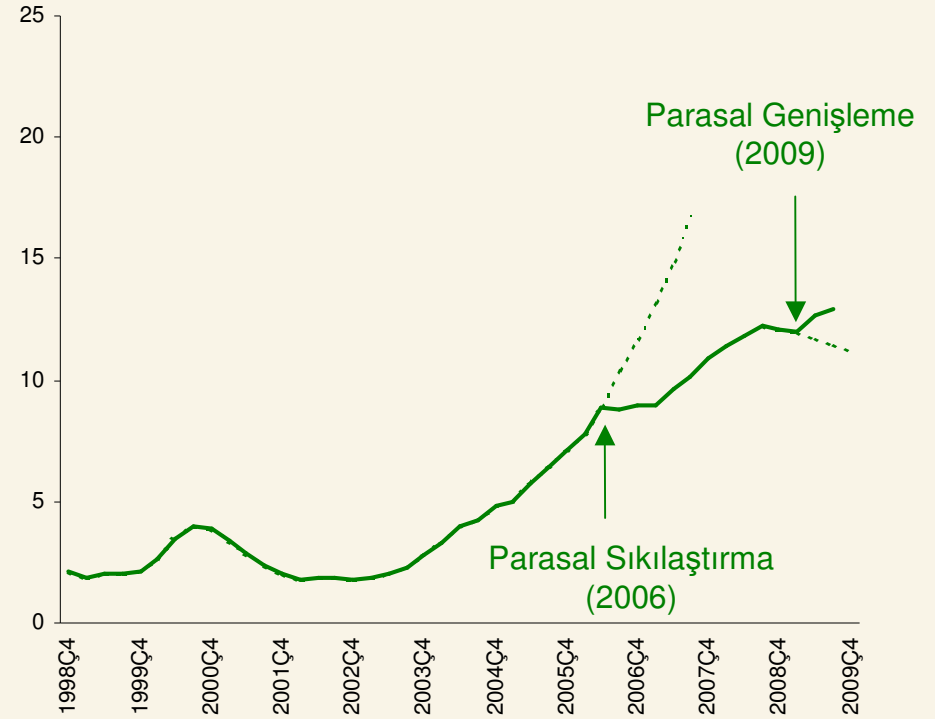
Türkiye’de hanehalkı borçluluğu sıkı para ve finansal sektör politikalarının da katkısıyla daha dengeli bir artış sergilemiştir.

Türkiye Hanehalkı Borçluluk Oranındaki Yıllık Değişimin GSYİH’ye Oranı
(2000 1.Ç –2009 2.Ç, baz puan)



Kaynak: TÜİK, TCMB

Türkiye Hanehalkı Borçluluk Oranı
(1998 4.Ç –2009 2.Ç, GSYİH’ye oranı)



Kaynak: TÜİK, TCMB



Ekonomik İstikrara Bütünsel Bakış

Amaçlar

1. **Fiyat İstikrarı**
2. **Finansal İstikrar**
3. **Sürdürülebilir Büyüme**

Araçlar

1. **Para Politikası** (dengeleyici)
2. **Finansal Sektör Politikası** (dengeleyici)
3. **Maliye Politikası** (dengeleyici)



Teşekkürler...



TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

MÖDAV 6. Uluslararası Muhasebe Konferansı
Marmara Üniversitesi

Erdem Başçı
Başkan Yardımcısı

İstanbul
4 Aralık 2009